

2 Kor 5,18-21 Men alt dette er av Gud, han som forlikte oss med seg selv ved Kristus og gav oss forlikelsens tjeneste. Det var Gud som i Kristus forlikte verden med seg selv, så han ikke tilregner dem deres overtredelser og la ned i oss ordet om forlikelsen. Så er vi da sendebud i Kristi sted, som om Gud selv formaner ved oss. Vi ber i Kristi sted: La dere forlike med Gud! Ham som ikke visste av synd, har Gud gjort til synd for oss, for at vi i ham skal bli rettferdige for Gud.

1) INNLEDNING

«Forsonings-modellen», «forliks-modellen» eller «rettferdiggjørelses-modellen» er navn som blir brukt om denne innfallsvinkelen til Jesu kors. Denne måten å tale om korset på forekommer bare hos Paulus og har sitt utgangspunkt i rettsvesenet. Vi kjenner godt til at det ofte er behov for å forsone to som ligger i strid. I Norge har vi «forliksråd» i hver kommune som har dette som oppgave.

«Alle kommuner har et forliksråd. Det består av 3 valgte lekdommere og like mange varamedlemmer som kommunestyret har valgt for fire år av gangen...Normalt består forliksrådene bare av legfolk. Det er forliksrådenes oppgave å finne en minnelig løsning mellom partene. I tillegg er forliksrådene en domstol. Hovedregelen er at det ikke er anledning til å anlegge sak mot noen for tingretten før saken er prøvd løst i forliksrådet...Forliksrådet vil først og fremst se om det er rom for et forlik mellom partene. For eksempel kan partene møtes på halvveien»... fra www.forliksradet.no

2) BEHOV FOR FORSONING

Det finnes ganger da vi har «ensidige» konflikter (A er sint på B men B er ikke sint på A). Andre ganger har vi «tosidige» konflikter (A er sint på B og B er sint på A). Disse konfliktene vil normalt være dypere og det vil være vanskeligere å forsone partene. Spørsmålet er om det i konflikten mellom Gud og mennesket er en «ensidig» eller «tosidig» konflikt? Vi vet at mennesket har gjort opprør med Gud og er i konflikt med han (Rom 3, 10 – 23). Men Bibelen viser oss også at på grunn av menneskets synd er det også fra Guds side konflikt. Konflikten er «tosidig». Problemet er både menneskets synd og Guds reaksjon på synden.

3) GUDS VREDE

I vår tid tales det ikke så ofte om Guds vrede i mange kristne sammenhenger. Da går en vesentlig del av det kristne budskapet tapt. Slik beskriver Bibelen Guds reaksjon og forhold til vår synd:

- Gud er **«vred»** og vil felle en **«vredesdom»**
Rom 1,18 Rom 2,5 3,5 5,9 1. Tess 1,10 og Joh 3,36
- Gud vil straffe synderen med **«trengsel»** og **«angst»** *Rom 2,9*
- Synden er **«avskyelig»** for Gud *Luk 16,15 Tit 1,16*
- Gud **«hater»** min synd *Åp.2,6*
- Gud vil **«dømme»** den som synder *Rom 2,2*
- Den som synder er **«skyldig»** i Guds dom *Rom 3,19*
- Synden er under Guds **«fordømmelse»** *Rom 8,1*
- Den som synder skal **«dø»** *Rom 5,12 og 6,23*
- Synden skal få sin **«straff»** *Matt 25,46 og Hebr 10,29*
- Synden er under Guds **«forbannelse»** *Gal 3,13*
- Den som synder blir **«forlatt av Gud»** *Matt 27,46*
- Synden er **«ikke etter Guds vilje»** *1. Tess 2,25*

Disse ordene fra Bibelen viser oss at vi som mennesker har et stort problem, Gud er imot oss og er på grunn av vår synd blitt vår motstander og dødsfiende.

4) GUD TAR INITIATIVET

Konflikten var fastlåst. Mennesket hadde ikke noe ønske om forsoning (vi ser fremdeles hvordan mennesket elsker synden mer enn Gud). Da tok Gud initiativet. Han planla og gjennomførte forsoningen/forlik helt på egen hånd.

2 Kor 5,18-19 Men alt dette er av Gud, han som forlikte oss med seg selv ved Kristus og gav oss forlikelsens tjeneste. Det var Gud som i Kristus forlikte verden med seg selv, så han ikke tilregner dem deres overtredelser og la ned i oss ordet om forlikelsen.

Rom 5,8 Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere.

Ef 1,5 I kjærlighet har han forut bestemt oss til å få barnekår hos seg ved Jesus Kristus, etter sin frie viljes råd,

«Ufattelig og uforanderlig er Guds kjærlighet. Før han begynte ikke å elske oss først etter at vi var blitt forsonet med han gjennom hans Sønnns blod. Nei, han elsket oss allerede før verden ble grunnlagt, for at vi skulle bli hans barn sammen med hans enbårne Sønn: og dette før vi i det hele var til... At vi ble forsonet gjennom Kristi død må ikke bli forstått slik at Sønnen forlikte oss for at Faderen som hatet oss på grunn av vår synd skulle begynne å elske oss i stedet. Nei vi ble forsonet med han da han allerede elsket oss, og dette til tross for hans fiendskap mot oss på grunn av vår synd. Derfor har han gjort det guddommelige under å hate oss og likevel elske oss på samme tid» Augustin

5) GUD GJORDE DET

Noen ganger kreves det mer enn ord for at to parter som ligger i strid med hverandre skal forsones, det må ofte handling til (f.eks. at gjeld betales, unnskyldning blir uttalt etc). Gud måtte gjøre mye for å skaffe forsoning mellom han og oss. Denne handlingen skjer i Jesus Kristus, ikke bare på korset, selv om den der får sin fullførelse men i hele Jesu liv fra Maria sin unnfangelse og til hans himmelfart

«Hele Guds aksjon til forlik mellom seg og mennesket finner sted i Kristus. At tidsformen imperfektum brukes her (2. Kor 5, 18-21) viser at tanken er at forsoningsakten skjer gjennom hele Jesu liv fra krybbe til grav, selv om høydepunktet nås først ved døden på korset» Agne Norlander

Gud blir menneske. I Jesus var hele guddommens fylde tilsted. Gud sto altså ikke som passiv tilskuer til Jesu gjerning, han var en del av den. Synden som skilte menneskene og Gud blir plassert på Jesus, ja mer enn det, den blir gjort til ett med Jesus. Han ble personlig ansvarlig for den, han var personlig ansvarlig for det som hadde skjedd og for at det hadde skjedd. Gud flyttet synden og syndens skyld fra deg til Jesus (*Jesaja 53,1 f.f.*)

2 Kor 5,21 Ham som ikke visste av synd, har Gud gjort til synd for oss, for at vi i ham skal bli rettferdige for Gud.

«Tar man en ting fra ett sted og plasserer det et annet, så finnes det ikke mer på det første stedet. når en gjeld avskrives på en persons regning og overføres til en annens regning, står den jo ikke lenger der den sto før» C.O. Rosenius

Han som i utgangspunktet var uten synd og som ingen kunne anklage (*Joh 8,46 og 18,38 Luk 23,47*) blir synden og må derfor også ta syndens straff.

«Paulus har beskrevet den guddommelige kjærligheten i Kristus-hymnen i Fil 2, 5.f.f. Den fører fra himlens herlighet like ned til den kriminelles død på fornedrelsens kors, overgitt til gudsforlatthetens og alle helvetes kvaler. Så langt, så dypt gikk Gud da han som et menneske identifiserte seg med oss mennesker» Agne Norlander

*«For at mennesket ikke skulle gå glipp av himmelen for evig, drev kjærligheten Gud ut av himmelen. Den kledte han i kjøtt og blod, forente skaperen og skapningen, sluttet han inne i jomfruens liv, svøpte han i kluter og la han i en krybbe. Og ikke nok med det, etter et liv i fattigdom og kamp, bli Kristus slått til jorden av kjærlighet i Getsemane. Den la ham i lenker, bant ham og spyttet på ham. Den kronet han med torner, slo spiker i hans hender. Den hengte han på korset, gav han kalken og myrra å drikke og drev han til sist i døden – og alt dette for hans fienders og uvenners skyld»
Johan Quensted – tysk luthersk teolog*

Dette betyr at det finnes ett sted hvor Gud tilgir synd. Det er på korset, på «forsoningsstedet». Bare der kan et menneske finne frelse og syndstilgivelse.

6) OBJEKTIV ELLER SUBJEKTIV FORSONING

Mange kristne legger vekt på sine følelser og sin omvendelse når de ser på sitt liv som kristne. Dette omtales ofte som en «subjektiv» forsoningslære. Forsoningen blir i første rekke at jeg har valgt å tro på Jesus og ta imot hans frelse. Dette er ikke galt, men blir for tynt og lite bærekraftig i møte med livets prøvelser.

Gud vil vi skal se på han og hva han har gjort. Han var objektet (den som handler) da det ble skaffet tilveie forsoning. Jeg er ikke en kristne først og fremst fordi jeg har valgt å tro på Jesus. Jeg er en kristen og et Guds barn fordi Gud har valgt meg og gitt meg sin frelse.

Gud «avvendte» (bøyde av og ledet et annet sted – som en lynavleder) sin vrede/sitt hat/ sitt sinne mot min synd. I stedet for å la det ramme meg rammet det Jesus.

«Det ligger et usedvanlig trøstende og befriende budskap i den objektive forsoningens faktum. Når min samvittighet anklager meg, når bristene g svikten i min tro åpenbares, når halvheten i min omvendelse trer tydelig frem, når mørket i mitt hjerte truer med å kvele troens gnist, når all min kristendom ikke holder mål for Den Hellige Ånds øyne, hva har jeg da å henge mitt barnekår hos Gud på? Det finnes jo ingen trøst å hente i min omvendelse (den subjektive forsoningen), den virker jo for meg bare som en bløff. Nå kan jeg ikke forsvare meg med at jeg ga meg over til Gud på et møte og det følte så godt. Det var den gangen det, ikke nå. Min holdning til Gud er dessuten så fryktelig vinglete. Nei, nå trenger jeg en ganske annen grunn å stå på. Nå trenger jeg belegg i Skriften for at Gud er for meg, nettopp nå så dypt falt og så ond som jeg er i min ynkelighet. Det er i slike situasjoner den «objektive forsoningslæren» viser sin holdbarhet» Agne Norlander

Så siterer Norlander videre Rosenius sin fantastiske sang (Sangboka nr.)

*På nåden i mitt hjerte en tid jeg støttet meg, men snart ved syndens smerte min trygghet tapte seg.
Vel var jeg vel fornøyet når rørt jeg hjertet fant, men var jeg mindre bøyet min tro med ett forsvant.*

*Men Gud skje pris som sa meg min feil så jeg den så, og bedre grunnvoll ga meg å bo og bygge på,
På nåden i Guds hjerte, som Jesus frem har bragt, ved korsets død og smerte som han for oss har smakt.*

*Vel skifter sol og skyer i hjertet ofte om, snart Ordet meg fornyer, snart kald jeg er og tom.
Men jeg har lært betrakte, hos Gud det skifter ei, jeg har nå lært forakte mitt hjertes ja og nei.*

*Nå er det vel der oven, jeg intet enser her. Se, oppfylt er nå loven, og gaven given er.
Den tid vi var uvenner, vår Gud forsonet blev, om enn jeg intet kjenner jeg tror Guds gavebrev»*

Rom8,3 For det som var umulig for loven, fordi den var maktesløs på grunn av kjødet, det gjorde Gud, da han sendte sin egen Sønn i syndig kjøds lignelse, for syndens skyld, og fordømte synden i kjødet,

7) FRA RETTSSALEN

Mye av språket i NT (særlig første del av Romerbrevet) er hentet fra den daglige virksomhet i rettsapparatet (da som nå). Vi møter en rettsal med Gud som dommer, du og jeg som tiltalte. Anklagen er brudd på Guds lov (de krav Gud stiller til mennesket). Skyldspørsmålet er hevet over all tvil, den anklagede er skyldig på alle punkter.

Rom3,19 Men vi vet at alt det loven sier, det taler den til dem som er under loven, for at hver munn skal lukkes og hele verden bli skyldig for Gud.

Men når dommen skal felles så skjer det oppsiktsvekkende. Den skyldige frifinnes eller «erklæres rettfærdig» som Bibelen uttrykker det. Grunnen til denne oppsiktsvekkende dommen er at synden allerede har fått sin straff. Synderen er straffet, men det var en som ble straffet i vårt sted.

Rom 3,23-24 alle har syndet og står uten ære for Gud. Og de blir rettfærdiggjort uforskyldt av hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus.

Det er dette Luther kaller **«det salige byttet»**. Jeg og Jesus har byttet plass. Han tok min synd og mitt liv og min straff, i bytte fikk jeg hans liv og hans renhet.

Denne rettfærdiggjørelsen, denne frifinnelsen finner jeg bare ett sted, ved Jesu kors. Der får jeg ta imot den i tro. Troen er de tomme hender som strekkes frem og som Gud legger frifinnelsen i.

8) DET ER FRED MELLOM MEG OG GUD

Jeg trenger ikke å frykte Gud, hans vrede, hans lov eller hans dom. Gud og jeg er blitt venner. Vi er på samme lag. Det er fred mellom oss. Det finnes ett sted hvor den hellige Gud møter synderen med barmhjertighet og kjærlighet. Det er ved Jesu kors. Alle andre steder møter fremdeles den hellige Gud synderen med hat og vrede, også i 2012. Derfor må et menneske til korset for å bli frelst (med andre ord må du møte den korsfestede Jesus som din Frelser). Den som har funnet veien dit har erfart hvor godt det er å ha fred med Gud. Et av Jesu navn er «Immanuel – med oss er Gud».

*«Det kan jeg trøstlig si, det tror jeg fast og vet. At Gud i himmelrike er ikke lenger vred»
«Den grunn hvorpå jeg bygger er Kristus og hans død. I Kristi korsets skygger forsvinner all min nød.
Der har jeg funnet livet, selv er jeg intet verdt. Hva Kristus meg har givet, gjør meg for Gud så kjær»
Paul Gerhardt*

9) FORSONINGENS TJENESTE

2 Kor5,20 Så er vi da sendebud i Kristi sted, som om Gud selv formaner ved oss. Vi ber i Kristi sted: La dere forlike med Gud!

Dette er vår oppgave som kristne, å fortelle om forsoningen og freden så flere kan få del i den.